

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

li. 5. Ethic. 9. grauissimū ex genere peccati, minus tamen ex circumstantia ignorantie. Tertia est. Peccatum gentilitium fuit grauissimum ex genere peccati, multo autem magis excusabile ex ignorantia legis & scripturarum. Vbi vi dere potes ideo peccatum crucifixionis Christi esse grauissimum ex suo genere quia ex suo genere, fuit occisio non solum hominis tam excellentis innocentie, &c. sed etiā Dei; genus enim peccati ex obiecto seu materia, circa quam est, sumitur: illa autem occisio constat, quod secundum rem ad verbum incarnatum terminata est: persona enim illa crucifixa, & mortua est. Maior autem, & minor grauitas huius grauissimi secundum se peccati, attenditur ex parte ipsorum peccantium, ignoranter uel scienter, ex maiori uel minori malitia peccantium.

art. 5. huius q.

Hom. 45. in Mat. in opere imperia. liquantali a med. to. 2. art. 1. & in responsione.

c. 94. secund. ordi. Bede. circa princ.

In corp. ar.

phum* in 5. Ethicorum. Nullus patitur iniustum uolens, & sicut ipse ibidem dicit, nullo patiente iniustum, nullus facit iniustum. ergo uolenti nullus facit iniustum: sed Christus uoluntarie est passus, ut supra habitum est. * non ergo iniustum fecerunt crucifixo Christi: & ita eorum peccatum non fuit grauissimum.

SED CONTRA est, quod super illud Matthæ. 23. Et uos implete mensuram patrum uestrorum, dicit Chrysostom. * Quantum ad ueritatem excefferunt mensuram patrum suorum: illi enim occiderunt homines, isti Deum crucifixerunt.

RESPONDEO. Dicendum, quod sicut dictum est, * principer iudeorum cognouerunt Christum & si aliqua ignorantia fuit in eis, fuit ignorantia affectata, que eos non poterat excusare. Et ideo peccatum eorum fuit grauissimum, tum ex genere peccati, tum ex malitia uoluntatis. Miliores autem iudæi grauissime peccauerunt, quantum ad genus peccati: in aliquo tamen diminuebatur eorum peccatum, propter eorum ignorantiam. unde super illud Luc. 23. Nesciunt quid faciunt, dicit Beda, * Pro illis rogat, quine scierunt quid facerent, zelus Dei habentes, sed non secundum scientiam. Multo autem magis fuit excusabile peccatum gentilium, per quorum manus crucifixus est, qui legis scientiam non habebant.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod excusatio illa Domini non refertur ad principes iudeorum, sed ad minores de populo, sicut dictum est. *

AD SECUNDUM dicendum, quod Iudas tradidit ipsum, non Pilato, sed principibus sacerdotum, qui tradiderunt eum Pilato, secundum illud Ioann. 18. Gens tua & pontifices tui tradiderunt te mihi: horum tamen omnium peccatum fuit maius, quam Pilati, qui timore Cæsaris Christum occidit, & etiam quam peccatum militum, qui mandato præsidis, Christum crucifixerunt, non ex cupiditate, sicut Iudas, nec ex inuidia & odio, sicut principes sacerdotum.

AD TERTIUM dicendum, quod Christus uoluit quidem suam passionem, sicut & Deus eam uoluit: iniquam tamen actionem iudeorum non uoluit, & ideo occisores Christi ab iniustitia non excusatur. Et tunc ille, qui occidit hominē,

iniuriam facit, non solum homini occiso, sed etiam Deo & reipublicæ: sicut etiam & ille qui occidit seipsum, ut Philosophus dicit in quinto Ethic. * unde & Dauid damnauit illum ad mortem, qui non timuerat mittere manū, ut occideret Christum domini, quamuis eo petente, ut legitur 2. Reg. 1.

QVAESTIO XLVIII.

De modo passionis Christi quantum ad effectum, in sex articulis diuisa.

Super quest. quadragesimo octauo articulum primum.

DEINDE considerandum est, de effectu passionis Christi. Et primo de modo efficiendi: secundo de ipso effectu.

CIRCA primum queruntur sex. ¶ Primo, Vtrum passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.

¶ Secundo, Vtrum per modum satisfactionis.

¶ Tertio, Vtrum per modum sacrificij.

¶ Quarto, Vtrum per modum redemptionis.

¶ Quinto, Vtrum esse redemptorem, sit proprium Christi.

¶ Sexto, Vtrum causauerit effectum nostræ salutis per modum efficientiæ.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum passio Christi causauerit nostram salutem per modum meriti.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod passio Christi non causauerit nostram salutem per modum meriti. Passionum enim principia non sunt in nobis. Nullus autem meretur vel laudatur, nisi per id, cuius principium est in ipso: ergo passio Christi nihil est operata per modum meriti.

¶ 2. Præterea. Christus ab initio suæ conceptionis, meruit & sibi & nobis: ut supra dictum est: * sed superfluum est aliquid iterum mereri id, quod ante meruerat: ergo Christus per suam passionem non meruit nostram salutem.

¶ 3. Præter. Radix merendi est charitas: sed charitas Christi non fuit magis augmentata in passione, quam ante: ergo non magis meruit salutem nostram patiendo, quam ante fecerat.

isisset mihi, sustinuissem utique, & si is qui oderat me, super me magna locutus fuisset, abscondissem me forsitan ab eo: tu uero homo uananimis, dum mens (quantum ad loculos) & notus meus, qui simul mecum dulces caperebas cibos.

Tulius clarus est recolentibus, in quo consistit meriti ratio, scilicet quod uendicet sibi ex debito premitium. Et præterea passionem Christi operari nostram salutem per modum meriti, est operari sic, ut secundum iustitiam debeat sibi nostra salus.

¶ In corpore articulo vnica est conclusio affirmatiue respondens quæsitio: Christus per suam passionem, non solum sibi meruit, sed omnibus suis membris salutem: probatur: Christo data est gratia non solum, ut singulari persone, sed etiam, ut capiti ecclesiæ, ergo opera Christi ita se habent tam ad se, quam ad sua membra, sicut opera alterius in gratia continent ad se ipsam. ergo Christus per suam passionem non solum meruit sibi, sed omnibus membris suis salutem. Antecedens patet ex supradictis, si prima consequentia, si ut euidens per se relinquitur nota exterminis. Et uere sic est: penetrantibus corpus mystici Christi esse, sicut unum eundemque hominem: secunda autem consequentia probatur ex eo, quod quilibet constitutus in gratia, patiens propter iustitiam meretur sibi salutem: quod probatur Matthæ quinto. Beati qui persecutionem.

¶ In responsione ad primum uide, quod licet facile potuisset dici, quod non est superfluum pluries mereri idem, quoniam

